

Fremsat den 5. oktober 2017 af miljø- og fødevareministeren (Esben Lunde Larsen)

Forslag

til

Lov om ændring af lov om naturbeskyttelse og lov om havstrategi¹⁾

(National liste med handelsforbud m.v. over for visse invasive arter og nyaffattelse af bilag 1 til lov om havstrategi)

§ 1

I lov om naturbeskyttelse, jf. lovbekendtgørelse nr. 934 af 27. juni 2017, foretages følgende ændringer:

1. I *fodnoten* til lovens titel indsættes efter: »som ændret senest ved Rådets direktiv 2013/17/EU af 13. maj 2013 om tilpasning af visse direktiver vedrørende miljø på grund af Republikken Kroatiens tiltrædelse, EU-Tidende 2013, nr. L 158, side 193,«:

»og dele af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2004/35/EF af 21. april 2004 om miljøansvar for så vidt angår forebyggelse og afhjælpning af miljøskader, EU-Tidende 2004, nr. L 143, side 56, som ændret senest ved Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2013/30/EU af 12. juni 2013, EU-Tidende 2013, nr. 178, side 66«

2. I § 31, stk. 1, 1. pkt., indsættes efter »miljø- og fødevareministerens tilladelse«:

», jf. dog stk. 2«

3. I § 31 indsættes efter stk. 1 som nyt stykke:

»Stk. 2. Udsætning af dyr, som er opført på den nationale liste, der er udarbejdet i medfør af § 31 a, stk. 1, behandles efter regler udstedt i medfør af § 31 a, stk. 1.«

Stk. 2-4 bliver herefter stk. 3-5

4. Efter § 31 indsættes:

»§ 31 a. Miljø- og fødevareministeren kan i overensstemmelse med artikel 12, stk. 1, i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) Nr. 1143/2014 af 22. oktober 2014 om forebyggelse og håndtering af introduktion og spredning af invasive ikkehjemmehørende arter udarbejde en national liste over invasive ikkehjemmehørende arter, der er problema-

tiske på medlemsstatsplan i Danmark, og fastsætte supplerende regler om anvendelsen af forordningens artikel 7, stk. 1, og artikel 8 på disse invasive ikkehjemmehørende arter.

Stk. 2. Miljø- og fødevareministeren kan fastsætte regler om en overgangsordning vedrørende hold af selskabsdyr og planter samt erhvervsmæssige bestande af invasive arter, der opføres på den i stk. 1 nævnte nationale liste. Ministeren kan herunder fastsætte regler om hold og transport af dyr som led i udfasning af den pågældende art.«

5. I § 71, stk. 5 ændres »§ 31, stk. 2 og 3« til:

»§ 31, stk. 3 og 4«

§ 2

I lov om havstrategi, jf. lovbekendtgørelse nr. 117 af 26. januar 2017, foretages følgende ændringer:

1. I *fodnoten* til lovens titel indsættes efter »Loven gennemfører dele af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2008/56/EF af 17. juni 2008 om fastlæggelse af en ramme for Fællesskabets havmiljøpolitiske foranstaltninger (havstrategirammedirektivet), EU-Tidende 2008 nr. L 164, side 19«:

»og Kommissionens direktiv (EU) 2017/845 af 17. maj 2017 om ændring af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2008/56/EF for så vidt angår de vejledende lister over elementer, der skal tages hensyn til under udarbejdelsen af havstrategier, EU-Tidende 2017 nr. L 125, side 27«

2. *Bilag 1*

»affattes som bilag 1 til denne lov.«

¹⁾ Loven gennemfører Kommissionens direktiv (EU) 2017/845 af 17. maj 2017 om ændring af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2008/56/EF for så vidt angår de vejledende lister over elementer, der skal tages hensyn til under udarbejdelsen af havstrategier, EU-Tidende 2017 nr. L 125, side 27.

§ 3

- Stk. 1.* Loven træder i kraft den 1. januar 2018, jf. dog stk. 2.
- Stk. 2.* Lovens § 2 træder i kraft den 7. december 2018.

Stk. 3. Regler fastsat i medfør af § 31, stk. 3 i lov om naturbeskyttelse, jf. lovbekendtgørelse nr. 934 af 27. juni 2017, forbliver i kraft indtil de ophæves eller afløses af nye regler.

Bilag 1**Vejledende lister over økosystemernes elementer, menneskeskabte belastninger og menneskelige aktiviteter, der er relevante for havområderne**

Tabel 1

De marine økosystemers struktur, funktion og processer

med særlig relevans for § 6, stk. 1, nr. 1, § 7 og § 9

Tema	Økosystemets elementer	Mulige parametre og karakteristika (bemærkning 1)	Relevante kvalitative deskriptorer som fastsat i bilag 2 (bemærkning 2 og 3)
Arter	Artsgrupper (bemærkning 4) af havfugle, havpattedyr, havkrybdyr, fisk og blæksprutter i havregionen eller subregionen	Variation i rum og tid for hver enkelt art eller bestand: - udbredelse, tæthed og/eller biomasse - størrelse, alder og kønsfordeling - frugtbarhed, overlevelsesrate og dødelighed/skadesfrekvens - adfærd, herunder bevægelser og migration - artens habitat (omfang, egnethed) Gruppens artssammensætning	1), 3)
Habitater	Overordnede habitattyper i vandsøjlen (pelagisk) og på havbunden (bentisk) (bemærkning 5) eller andre habitattyper, herunder deres tilknyttede biologiske samfund i hele den pågældende havregion eller subregion	For hver enkelt habitattype: - habitatets udbredelse og omfang (og volumen, hvis det er relevant) - arternes sammensætning, tæthed og/eller biomasse (variation i rum og tid) - artenes størrelses- og aldersfordeling (hvis det er relevant) - fysiske, hydrologiske og kemiske karakteristika Dertil for pelagiske habitater: - koncentration af chlorophyll a - hyppigheden og omfanget af algeopblomstring	1), 6)

Økosystemer, herunder fødenet	Økosystemets struktur, funktion og processer, som omfatter: - fysiske og hydrologiske karakteristika - kemiske karakteristika - biologiske karakteristika - funktioner og processer	Variation i rum og tid af: - temperatur og is - hydrologi (bølger og vandstrømme, opvældning af bundvand, blanding, opholdstid, tilførsel af ferskvand, havniveau) - dybdeforhold - turbiditet (indhold af silt/sedimenter), gennemsigtighed, støj - havbundssubstrat og havbundsmorfologi - salinitet, næringsstoffer (N, P), organisk kulstof, opløste luftarter (pCO ₂ , O ₂) og pH-værdi - sammenhæng mellem habitater og arter af havfugle, havpattedyr, havkrybdyr, fisk og blæksprutter - struktur i de pelagisk-bentiske samfund - produktivitet	1), 4)

Bemærkninger til tabel 1

- Bemærkning 1: Denne kolonne indeholder en vejledende liste over relevante parametre og karakteristika for arter, habitater og økosystemer, som afspejler de parametre, der påvirkes af belastningerne i tabel 2 i dette bilag og er relevante for de kriterier, der er fastlagt af Europa-Kommissionen i henhold til direktivet. De enkelte parametre og karakteristika, der er beregnet til at blive anvendt i forbindelse med overvågning og vurdering, bør fastslås i henhold til kravene i loven, navnlig kravene i §§ 6-9.
- Bemærkning 2: Tallene i denne kolonne henviser til de nummererede punkter i bilag 2.
- Bemærkning 3: Kun de tilstandsbaserede kvalitative deskriptorer nr. 1), 3), 4) og 6), for hvilke der er opstillet kriterier af Europa-Kommissionen i henhold til direktivet, er opført i tabel 1. Alle de andre belastningsbaserede kvalitative deskriptorer i bilag 2 kan være relevante for hvert enkelt tema.
- Bemærkning 4: Disse artsgrupper præciseres yderligere i del II i bilaget til Kommissionens afgørelse (EU) 2017/848 af 17. maj 2017 om fastlæggelse af kriterier og metodiske standarder for god miljøtilstand i havområder samt specifikationer og standardmetoder for overvågning og vurdering og om ophævelse af afgørelse 2010/477/EU.

Bemærkning 5: Disse overordnede habitattyper præciseres yderligere i del II i bilaget til afgørelse (EU) 2017/848.

Tabel 2

Menneskeskabte belastninger, anvendelsesformål og menneskelige aktiviteter, der befinder sig i eller påvirker havmiljøet

2a Menneskeskabte belastninger af havmiljøet			
med særlig relevans for § 6, stk. 1, nr. 1 og 2, og §§ 7-9			
Tema	Belastning (Bemærkning 1)	Mulige parametre	Relevante kvalitative deskriptorer som fastsat i bilag 2 (bemærkning 2 og 3)
Biologisk	Tilførsel eller spredning af ikke-hjemmehørende arter	Intensiteten og variationen i rum og tid af belastningen i havmiljøet samt ved belastningens udspring, hvis det er relevant Til vurderingen af belastningens miljømæssige påvirkning udvælges de elementer og parametre, der er relevante for økosystemet, fra tabel 1	2)
	Tilførsel af mikrobielle patogener		
	Tilførsel af genetisk modificerede arter og flytning af hjemmehørende arter		
	Tab af eller ændringer i de naturlige biologiske samfund på grund af opdræt af dyrearter eller dyrkning af plantearter		
	Forstyrrelse af arter (f.eks. i ynglehvile- og fourageringsområder) som følge af menneskelig tilstedeværelse		
	Udnyttelse af eller dødelighed/skader hos vilde arter (forårsaget af erhvervsfiskeri og rekreativt fiskeri samt andre aktiviteter)		3)
Fysisk	Fysisk forstyrrelse af havbunden (midlertidig eller oprettelig)		6), 7)
	Fysisk tab (som følge af permanente ændringer i havbundens substrat eller morfologi eller af indvinding af havbundens substrat)		
	Ændringer af de hydrologiske forhold		
Stoffer, affald og energi	Tilførsel af næringsstoffer — diffuse kilder, punktkilder, atmosfærisk deposition		5)
	Tilførsel af organisk materiale — diffuse kilder og punktkilder		

Tilførsel af andre stoffer (f.eks. syntetiske stoffer, ikkesyntetiske stoffer, radionukleider) — diffuse kilder, punktkilder, atmosfærisk deposition, akutte hændelser	8), 9)
Tilførsel af affald (fast affald, herunder mikropartikler)	10)
Tilførsel af menneskeskabt lyd (impulslyde, kontinuerlige lyde)	11)
Tilførsel af andre former for energi (herunder elektromagnetiske felter, lys og varme)	
Tilførsel af vand — punktkilder (f.eks. saltvand)	

2b Anvendelsesformål og menneskelige aktiviteter, der befinder sig i eller påvirker havmiljøet

med særlig relevans for § 6, stk. 1, nr. 4 og 3 (kun aktiviteter, der er markeret med *, er relevante for § 6, stk. 1, nr. 3), § 8 og § 10.

Tema	Aktivitet
Fysisk omstrukturering af floder, kystlinjer eller havbunden (vandressource-forvaltning)	Landvinding
	Kanalbygning og andre ændringer af vandløb
	Kystsikring og beskyttelse mod oversvømmelser*
	Offshoreanlæg (til andre formål end olie/gas/vedvarende energi)
Udvinding af ikkelevende ressourcer	Omstrukturering af havbundens morfologi, herunder opgravning/uddybning og klappning af materiale*
	Udvinding af mineraler (bjergarter, metalmalme, grus, sand, skaller)*
	Udvinding af olie og gas, herunder tilhørende infrastruktur*
	Udvinding af salt
Energiproduktion	Udvinding af vand*
	Vedvarende energiproduktion (vind, bølge- og tidevandsenergi), herunder tilhørende infrastruktur*
	Ikkevedvarende energiproduktion
Udnyttelse af levende ressourcer	Kabelføring af el og kommunikation*
	Fangst af fisk og skaldyr (erhvervsmæssig, rekreativ)*
	Forarbejdning af fisk og skaldyr*
	Høst af havplanter*
Opdræt eller dyrkning af levende ressourcer	Jagt og indsamling til andre formål*
	Havbrug, herunder tilhørende infrastruktur*
	Ferskvandsdambrug
	Landbrug
	Skovbrug

Transport	Infrastruktur til transportformål*
	Skibstransport
	Lufttransport
	Landtransport
Bymæssige og industrielle anvendelsesformål	Bymæssige anvendelsesformål
	Industrielle anvendelsesformål
	Behandling og bortskaffelse af affald*
Turisme og fritid	Infrastruktur til turisme og fritid*
	Turist- og fritidsaktiviteter*
Sikkerhed/forsvar	Militære operationer (omfattet af § 2, stk. 3)
Uddannelse og forskning	Forsknings-, undersøgelses- og undervisningsaktiviteter*

Bemærkninger til tabel 2

- Bemærkning 1: Vurderingen af belastninger bør omfatte belastningernes niveau i havmiljøet og, hvis det er relevant, omfanget af deres tilførsel (fra landbaserede eller atmosfæriske kilder) til havmiljøet.
- Bemærkning 2: Tallene i denne kolonne henviser til de nummererede punkter i bilag 2.
- Bemærkning 3: Kun de belastningsbaserede kvalitative deskriptorer nr. 4), 3), 5), 6), 7), 8), 9), 10) og 11), for hvilke der er opstillet kriterier af Europa-Kommissionen i henhold til direktivet, er opført i tabel 2a. Alle de andre tilstandsbaserede kvalitative deskriptorer i bilag 2 kan være relevante for hvert enkelt tema.«

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Indledning

Formålet med lovforslaget er at tilvejebringe et grundlag for en fokuseret og effektiv forebyggelsesindsats over for introduktion og spredning af visse invasive arter i Danmark.

Lovforslaget gennemfører endvidere en teknisk justering af bilag 1 til havstrategiloven, der har til formål at sikre en mere sammenhængende og konsekvent tilgang til tilstandsvurderingerne i medfør af havstrategirammedirektivet.

Lovforslagets § 1, nr. 4, gør det muligt at udarbejde en national liste over invasive arter, der er problematiske i Danmark og indføre en række forbud, herunder et handelsforbud, mod disse arter, og udmønter handling 4 i Miljø- og fødevareministeriets "Handlingsplan mod invasive arter" fra 2017, der indeholder en række handlinger inden for forebyggelse. Af "Handling 4 Naturbeskyttelsesloven ændres" i handlingsplanen fremgår, at miljø- og fødevareministeren i folketingsåret 2017/18 vil fremsætte et lovforslag om en ændring af naturbeskyttelsesloven, så der bl.a. kan oprettes handelsforbud mod invasive arter, der er et problem i Danmark.

Med lovforslagets § 1, nr. 3, foreslås indsat et nyt stk. 2 i § 31. Formålet er at skabe klarhed i lovteksten om, hvornår det gældende forbud i naturbeskyttelseslovens § 31, stk. 1 mod udsætning af dyr, der ikke findes naturligt vildtlevende i Danmark, finder anvendelse og hvornår udsætning af dyr skal behandles efter regler udstedt i medfør af den foreslåede § 31 a, stk. 1.

Lovforslaget indeholder desuden konsekvensrettelser i nr. 2 og 5.

Ikkehjemmehørende arter er arter, der af mennesker er introduceret, dvs. flyttet, uden for deres nutidige eller tidligere naturlige udbredelsesområde. Det kan både være tilsigtet, som for eksempel tulipaner, der er importeret som prydblante til haver og parker, og det kan være utilsigtet, som når dyr og planter følger med andre varer som "blinde passagerer".

De fleste ikkehjemmehørende arter er uproblematisk, men nogle ikkehjemmehørende arter kan medføre alvorlig skade på den oprindelige biodiversitet, og på relaterede økosystemtjenester eller andre væsentlige samfundsinteresser. Nogle kan endda ligefrem udrydde hjemmehørende arter. De kan f.eks. overføre sygdomme til mennesker eller give allergier og medføre økonomisk skade med f.eks. tab af afgrøder og ødelæggelser på infrastruktur til følge.

Disse arter kaldes invasive ikkehjemmehørende arter eller i kort form invasive arter. Invasiv art anvendes i dette lovforslag synonymt med invasiv ikkehjemmehørende art.

Arter, der selv indvandrer eller genindvandrer, f.eks. som en reaktion på ændringer i miljøet, betragtes som hjemmehørende og er derfor ikke invasive. Det gælder f.eks. ulven, der er genindvandret til Danmark og andre lande i Vesteuropa.

På EU-plan er invasive ikkehjemmehørende arter reguleret i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1143/2014 af 22. oktober 2014 om forebyggelse og håndtering af introduktion og spredning af invasive ikkehjemmehørende arter (herefter forordningen), der bl.a. forbyder en række aktiviteter vedrørende invasive arter, som er problematiske på EU-plan. Med hjemmel i forordningen har Kommissionen vedtaget en liste over invasive ikkehjemmehørende arter som er problematiske på EU-plan, på grundlag af kriterierne i forordningen, jf. bilag 1 til Kommissionens gennemførelsesforordning (EU) 2016/1141 af 13. juli 2016 om vedtagelse af en liste over invasive ikkehjemmehørende arter, som er problematiske på EU-plan i henhold til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1143/2014 (herefter kaldet EU-listen). Lovforslaget skal således forstås i overensstemmelse med forordningen, herunder i overensstemmelse med definitionerne i forordningens artikel 3.

Både forordningen og EU-listen er direkte anvendelige i Danmark, jf. Traktaten om Den Europæiske Unions Funktionsmåde (herefter TEUF) artikel 288. En forordning kan dog efter sit indhold tillade, at medlemsstaterne fastsætter udfyldende eller supplerende national lovgivning.

Forordningens artikel 12, stk. 1 giver medlemslandene mulighed for at udarbejde en national liste over invasive arter, som er problematiske for medlemslandet og for at anvende visse af foranstaltningerne fra forordningen på arter på denne liste. En sådan national liste vil være et lovgivningsmæssigt værktøj, der kan gøre indsatsen mod de invasive arter mere effektiv og samtidig mere omkostningseffektiv. Desuden vil Danmark være godt rustet, hvis en eller flere af disse arter fremover kommer på EU-listen, og dermed bliver omfattet af bekæmpelseskrav.

I overensstemmelse hermed har lovforslagets § 1, nr. 4, til formål at give miljø- og fødevareministeren hjemmel til at udarbejde en national liste over invasive arter, der er problematiske på medlemsstatsplan i Danmark, og fastsætte supplerende regler om anvendelse af forordningens artikel 7, stk. 1, og artikel 8 på disse invasive arter. Det drejer sig om regler om forbud mod indførsel, hold, avl, transport, markedsføring, herunder handel, anvendelse og udveksling, reproduktion, dyrkning og udsættelse i miljøet samt om mu-

ligheden for at opnå tilladelse til dette med henblik på bl.a. forskning på arter på den nationale liste.

Lovforslagets § 1, nr. 4, har endvidere til formål, at bemyndige miljø- og fødevareministeren til at fastsætte regler om en overgangsordning for hold selskabsdyr og planter og erhvervsmæssige bestande af invasive arter, herunder planter, der bliver opført på den nationale liste og omfattet af et eller flere forbud.

Overgangsordningens varighed vil blive fastsat for den enkelte art og under hensyntagen til de særlige forhold, der gør sig gældende for arten, herunder de miljømæssige risici over for de samfunds- og erhvervsøkonomiske konsekvenser forbundet med anvendelsen af et forbud. Ordningen vil desuden kunne omfatte en overgangsordning for hold og transport af dyr på den nationale liste, når dette sker som led i udfasningen af den pågældende art.

Med lovforslagets § 2, nr. 2, foreslås en ændring af havstrategiloven med henblik på at gennemføre Kommissionens direktiv (EU) 2017/845 af 17. maj 2017 om ændring af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2008/56/EF for så vidt angår de vejledende lister over elementer, der skal tages hensyn til under udarbejdelsen af havstrategier (herefter ændringsdirektivet) som indeholder tekniske tilpasninger af bilag III i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2008/56/EF af 17. juni 2008 om fastlæggelse af en ramme for Fællesskabets havmiljøpolitiske foranstaltninger (herefter havstrategirammedirektivet). Havstrategirammedirektivets bilag III er gennemført som bilag 1 til havstrategiloven, og gennemførelsen af de tekniske tilpasninger i ændringsdirektivet kræver derfor en nyaffattelse af havstrategilovens bilag 1.

2. Lovforslagets hovedindhold

2.1. Bemyndigelse til at fastsætte regler om handelsforbud m.v. over for visse invasive arter

2.1.1. Gældende ret

Af forordningens artikel 2 fremgår, at forordningen finder anvendelse på invasive ikkehjemmehørende arter. Begrebet ”invasiv ikkehjemmehørende art” defineres i forordningens artikel 3, nr. 2, som en ”ikkehjemmehørende art, hvis introduktion eller spredning er konstateret at være en trussel mod eller have skadelig indvirkning på biodiversiteten og de relaterede økosystemtjenester”.

Det bemærkes, at visse invasive ikkehjemmehørende arter reguleres separat under den fælles EU- plantesundhedslovgivning, jf. Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2016/2031 af 26. oktober 2016 om beskyttelsesforanstaltninger mod planteskadegørere og om ændring af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 228/2013, (EU) nr. 652/2014 og (EU) nr. 1143/2014 og om ophævelse af

Rådets direktiv 69/464/EØF, 74/647/EØF, 93/85/EØF, 98/57/EF, 2000/29/EF, 2006/91/EF og 2007/33/EF. Disse arter er ikke omfattet af forordningens anvendelsesområde, jf. forordningens artikel 2, stk. 2, litra d.

Endvidere bemærkes det, at arter, som er opført på bilag VI til Rådets forordning (EF) nr. 708/2007 af 11. juni 2007 om brug af fremmede og lokalt fraværende arter i akvakultur, ikke omfattes af forordningens anvendelsesområde, når de anvendes i akvakultur, jf. forordningens artikel 2, stk. 2, litra e.

Forordningen sonderer mellem invasive ikkehjemmehørende arter, som er problematiske på henholdsvis EU-plan og på medlemsstatsplan. Forordningens bestemmelser, herunder forordningens artikel 7, stk. 1, og artikel 8, finder anvendelse på invasive ikkehjemmehørende arter, som er problematiske på EU-plan. Herved forstås en ”invasiv ikkehjemmehørende art, hvis skadelige indvirkning anses for at være af et sådant omfang, at en fælles indsats er påkrævet på EU-plan og som derfor kan optages på EU-listen”, jf. forordningens artikel 3, nr. 3, jf. artikel 4, stk. 3. Ved en invasiv ikke hjemmehørende art, som er problematisk på medlemsstatsplan forstås derimod ”en anden invasiv ikkehjemmehørende art end en invasiv ikkehjemmehørende art, som er problematisk på EU-plan, om hvilken en medlemsstat på grundlag af videnskabelige undersøgelser finder, at den skadelige virkning af dens udsætning og spredning, selv om denne ikke er fuldt ud bekræftet, er betydelig for dens område eller en del heraf og kræver en indsats på den pågældende medlemsstats niveau”, jf. forordningens artikel 3, nr. 4.

Forordningens artikel 7, stk. 1, og artikel 8 indeholder regler, der forbyder en række aktiviteter med de invasive arter, der er omfattet af EU-listen, samt muligheden for i begrænset omfang af opnå tilladelse hertil.

Af forordningens artikel 7, stk. 1 fremgår:

”Invasive ikkehjemmehørende arter, som er problematiske på EU-plan, må ikke tilsigtet:

- a) indføres på Unionens område, heller ikke i transit under toldtilsyn
- b) holdes, heller ikke i indesluttet opbevaring
- c) avles, heller ikke i indesluttet opbevaring
- d) transporteres til, fra eller i Unionen, medmindre de transporteres til anlæg i forbindelse med udryddelse
- e) markedsføres
- f) anvendes eller udveksles
- g) få mulighed for at reproducere sig, blive avlet eller dyrket, heller ikke i indesluttet opbevaring, eller

h) udsættes i miljøet."

Af artikel 8, fremgår:

"1. Uanset de restriktioner, der er fastsat i artikel 7, stk. 1, litra a), b), c), d), f) og g), og med forbehold af stk. 2 i nærværende artikel, opretter medlemsstaterne et tilladelsessystem, som giver foretagender mulighed for at udføre forskning eller ex situ-bevaring vedrørende invasive ikkehjemmehørende arter, som er problematiske på EU-plan. Hvis anvendelse af produkter, der stammer fra invasive ikkehjemmehørende arter, som er problematiske på EU-plan, er uundgåelig for at fremme menneskers sundhed, kan medlemsstaterne også medtage videnskabelig produktion og efterfølgende medicinsk anvendelse i deres tilladelsessystem.

2. Medlemsstaterne bemyndiger deres kompetente myndigheder til at udstede de tilladelser, der er omhandlet i stk. 1, til aktiviteter, der gennemføres i indesluttet opbevaring, hvis alle følgende betingelser er opfyldt:

a) De invasive ikkehjemmehørende arter, som er problematiske på EU-plan, holdes og håndteres i indesluttet opbevaring i overensstemmelse med stk. 3.

b) Aktiviteten gennemføres af personale, som har passende kvalifikationer som fastsat af de kompetente myndigheder.

c) Transporten til og fra den indesluttede opbevaring foretages under forhold, som udelukker, at den invasive ikkehjemmehørende art undslipper som fastsat af tilladelsen.

d) Invasive ikkehjemmehørende arter, som er problematiske på EU-plan og er dyr, er mærket eller på anden måde effektivt identificeret efter omstændighederne ved anvendelse af metoder, der ikke forårsager smerte, frygt eller lidelse, som kan undgås.

e) Risikoen for flugt, spredning eller fjernelse håndteres effektivt under hensyntagen til artens identitet, biologi og udbredelsesmetode, den planlagte aktivitet og indesluttede opbevaring, samspillet med miljøet og andre relevante faktorer.

f) Ansøgeren udarbejder et system for løbende overvågning og en beredskabsplan, som omhandler eventuel flugt eller spredning, herunder en udryddelsesplan. Beredskabsplanen godkendes af den kompetente myndighed. Hvis der forekommer flugt eller spredning, skal beredskabsplanen straks gennemføres, og tilladelsen kan midlertidigt eller permanent trækkes tilbage.

Tilladelsen i stk. 1 er begrænset til et antal invasive ikkehjemmehørende arter og enheder, der ikke overstiger den indesluttede opbevarings kapacitet. Den omfatter de restriktioner, som er nødvendige for at begrænse risikoen for, at den pågældende art undslipper eller spreder sig. Tilladelsen ledsager til enhver tid de pågældende invasive ikkehjemmehø-

rende arter, når disse arter holdes, indføres i eller transporteres inden for Unionen.

3. Enheder anses for at være holdt i indesluttet opbevaring, hvis følgende betingelser er opfyldt:

a) Enhederne er fysisk isolerede og kan ikke undslippe eller sprede sig eller fjernes af uautoriserede personer fra den opbevaring, hvor de holdes.

b) Rengørings-, affaldshåndterings- og vedligeholdelsesprotokoller sikrer, at ingen enheder eller reproducerbare dele kan undslippe, sprede sig eller fjernes af uautoriserede personer.

c) Fjernelse af enhederne fra opbevaringen, bortskaffelse, destruktion eller human aflivning af dem foretages på en sådan måde, at den udelukker formering eller reproduktion uden for opbevaringen.

4. Ved ansøgning om tilladelse giver ansøgeren alle de oplysninger, som er nødvendige, for at den kompetente myndighed kan vurdere, om betingelserne i stk. 2 og 3 er opfyldt.

5. Medlemsstaterne bemyndiger deres kompetente myndigheder til når som helst at trække tilladelsen midlertidigt eller permanent tilbage, hvis der indtræffer uforudsete begivenheder med en skadelig indvirkning på biodiversiteten eller relaterede økosystemtjenester. Enhver tilbagetrækning af en tilladelse begrundes videnskabeligt, og hvis de videnskabelige oplysninger er utilstrækkelige, ud fra forsigtighedsprincippet og under behørig hensyntagen til de nationale administrative regler.

6. Kommissionen vedtager ved gennemførelsesretsakter formatet på det dokument, der tjener som dokumentation for den tilladelse, som en medlemsstats kompetente myndigheder giver. Disse gennemførelsesretsakter vedtages efter undersøgelsesproceduren i artikel 27, stk. 2. Medlemsstaterne anvender dette format for et dokument, der ledsager tilladelsen.

7. For alle de tilladelser, der er udstedt i henhold til stk. 1, offentliggør medlemsstaterne hurtigst muligt på internettet mindst følgende:

a) det videnskabelige og det danske navn på den invasive ikkehjemmehørende art, som er problematisk på EU-plan, for hvilken tilladelsen er udstedt

b) antallet eller mængden af de pågældende enheder

c) det formål, som tilladelsen er udstedt til, og

d) koderne i den kombinerede nomenklatur som fastsat i forordning (EØF) nr. 2658/87.

8. Medlemsstaterne sørger for, at deres kompetente myndigheder foretager inspektion for at sikre, at foretagendet opfylder betingelserne i de udstedte tilladelser."

Forordningens artikel 12 giver medlemslandene mulighed for at udarbejde en national liste over invasive arter, som er problematiske på medlemsstatsniveau, og for at anvende dele af forordningen på arter på en sådan national liste. Herved skabes grundlag for at regulere invasive arter, der alene er problematiske i et medlemsland efter regler, der svarer til forordningens regler for invasive arter, der er problematiske på EU-niveau.

Af forordningens artikel 12 fremgår:

"1. Medlemsstaterne kan udarbejde en national liste over invasive ikkehjemmehørende arter, som er problematiske for medlemsstaterne. Medlemsstaterne kan på disse invasive ikkehjemmehørende arter anvende foranstaltninger på deres område som de i artikel 7, 8, 13-17, 19 og 20 omhandlede, hvis det er relevant. Disse foranstaltninger skal være forenelige med TEUF og meddeles Kommissionen i overensstemmelse med EU-retten.

2. Medlemsstaterne informerer Kommissionen og de øvrige medlemsstater om de arter, de betragter som invasive ikkehjemmehørende arter, som er problematiske på medlemsstatsplan, og om de foranstaltninger, der er anvendt i henhold til stk. 1."

Bekendtgørelse nr. 1088 af 18. juli 2016 om forebyggelse og håndtering af introduktion og spredning af invasive ikkehjemmehørende arter supplerer dele af forordningen i dansk ret, herunder for så vidt angår regler om oprettelse af et tilladelsessystem i overensstemmelse med kravene i forordningens artikel 8, samt regler om tilsyn, kontrol og straf. Denne bekendtgørelse gælder alene for invasive arter, der er omfattet af EU-listen.

Naturbeskyttelseslovens § 31, stk. 1, indeholder et generelt forbud mod udsætning af dyr, der ikke findes naturligt vildtlevende i Danmark. Sådan udsætning kræver tilladelse fra miljø- og fødevareministeren. Dette gælder også for søterritoriet og fiskeriterritoriet som fastlagt efter lov nr. 597 af 17. december 1976 om Danmarks Riges fiskeriterritorium. Der findes ikke et tilsvarende forbud mod udplantning af planter.

Naturbeskyttelseslovens § 31, stk. 3 og 4, bemyndiger miljø- og fødevareministeren til at fastsætte regler om henholdsvis udsætning af bestemte dyr og såning eller udplantning af bestemte planter, der ikke findes naturligt vildtvoksende i Danmark.

Jagt- og vildtforvaltningslovens § 6, stk. 1, nr. 1, 2 og 3, bemyndiger miljø- og fødevareministeren til at fastsætte regler om, herunder forbud mod

1) udsætning, indfangning og hold af vildt,

2) handel med og besiddelse af vildt og dele heraf og

3) indsamling af, handel med og besiddelse af æg fra fuglevildt.

De gældende regler er karakteriseret ved, at de omfatter enkelte arter: Naturbeskyttelseslovens § 31, stk. 1 og 3, samt jagt- og vildtforvaltningslovens § 6, stk. 1, omfatter pattedyr og fugle, mens naturbeskyttelseslovens § 31, stk. 4, omfatter planter. Endvidere omfatter de gældende bestemmelser kun visse aktiviteter: Naturbeskyttelseslovens § 31, stk. 1, 3 og 4 omfatter alene udsætning (for planter såning og udplantning) mens jagt- og vildtforvaltningslovens § 6, stk. 1, ud over udsætning også omfatter f.eks. hold og handel.

De gældende bestemmelser i naturbeskyttelsesloven anvendes både i forhold til invasive arter og hjemmehørende arter.

§ 31, stk. 1, er f.eks. anvendt som grundlag for at udsætte en hjemmehørende art, nemlig bæveren, men omfatter efter vejledningen til bestemmelsen også udsætning af ikkehjemmehørende arter.

Bemyndigelsen i § 31, stk. 3, er udnyttet i begrænset omfang. Bekendtgørelse nr. 926 af 27. juni 2016 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter er udstedt med hjemmel i bemyndigelsen. Bemyndigelsen i § 31, stk. 4, for miljø- og fødevareministeren til at fastsætte regler om såning eller udplantning af bestemte planter, der ikke findes naturligt vildtvoksende i Danmark, er ikke udnyttet.

Der er udstedt en række bekendtgørelser efter jagt- og vildtforvaltningslovens § 6, stk. 1, der har til formål at beskytte vildtet eller regulere udnyttelsen heraf. Nogle omfatter hjemmehørende og beskyttede arter, f.eks. bekendtgørelse om fredning af visse dyre- og plantearter og pleje af tilskadekommet vildt, mens andre vedrører invasive arter, f.eks. bekendtgørelse om hold af mårhund (*Nyctereutes procyonoides*) i fangenskab. Om gældende bekendtgørelse se også under 2.1.2. og bemærkningerne til § 3.

2.1.2. Miljø- og Fødevareministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Lovforslagets § 1, nr. 4, udmønter handling 4 i Miljø- og fødevareministeriets "Handlingsplan mod invasive arter" fra 2017, der indeholder en række handlinger inden for forebyg-

gelse. Af "Handling 4 Naturbeskyttelsesloven ændres" fremgår, at miljø- og fødevareministeren i folketingsåret 2017/18 vil fremsætte et lovforslag om en ændring af naturbeskyttelsesloven, så der bl.a. kan oprettes handelsforbud mod invasive arter, der er et problem i Danmark.

Forordningens artikel 7, stk. 1, og artikel 8, finder anvendelse på invasive arter, som er problematiske på EU-plan, hvorimod bestemmelserne ikke regulerer invasive arter, som alene er problematiske på medlemsstatsniveau i henhold til forordningen. Såfremt der ikke fastsættes supplerende nationale gennemførselsregler med hjemmel i forordningens artikel 12 vil der mangle hjemmel til at forebygge introduktion og spredning af invasive arter, som af Danmark anses for så skadelige, at regulering er ønskværdig, men hvor arten ikke er opført på EU-listen. Der er f.eks. i dag ikke hjemmel til at fastsætte et handelsforbud over for invasive planter, se 2.1.1.

Med lovforslaget foreslås det at udnytte muligheden i forordningens artikel 12, stk. 1, for at udarbejde en nationale liste over invasive arter, som er problematiske på medlemsstatsniveau, og anvende dele af forordningen på arter, der optages på denne liste.

Med lovforslaget tilvejebringes en samlet bemyndigelse til fremover at fastsætte regler om forbud mod en række aktiviteter (indførsel, hold, avl, transport, markedsføring (handel), anvendelse, udveksling, reproduktion, dyrkning, udsættelse) med invasive arter, der er problematiske på nationalt niveau, sådan som dette begreb forstås i forordningens artikel 3. Herved skabes parallelitet mellem anvendelsen af forbud i forhold til invasive arter på EU-listen og invasive arter på den nationale liste.

Lovforslaget tilvejebringer således et grundlag for en fokuseret og effektiv forebyggelsesindsats over for invasive arter i Danmark ved at sikre, at dele af forordningens virkemidler (forbud) også kan bringes i anvendelse over for arter, der ikke er opført på EU-listen. Der vil f.eks. kunne indføres import- og handelsforbud med henblik på at forebygge introduktion og spredning af invasive arter, der vurderes at være eller at kunne blive problematiske i Danmark.

Den foreslåede ordning indebærer, at miljø- og fødevareministeren bemyndiges til at udarbejde en national liste over invasive arter, der er problematiske i Danmark eller kan blive problematiske, hvis de bliver introduceret og etablerer sig her og til at fastsætte regler om, at forbuddene i artikel 7, stk. 1, litra a-h helt eller delvist finder anvendelse på arter opført på denne liste.

Skadevirkningerne af invasive arter er meget forskellige i omfang og alvor. Selvom alle invasive arter i princippet er problematiske, fordi det ligger i definitionen af invasive arter, at arten er eller kan blive en trussel mod eller har eller

kan have en skadelig indvirkning på biodiversiteten og de relaterede økosystemtjenester, er det ikke hensigten med lovforslaget, at alle invasive arter i Danmark og arter, der vurderes at ville kunne have en skadelig effekt, hvis de etablerer sig her, skal opføres på den nationale liste og omfattes af regler fastsat i medfør af den foreslåede § 31 a, stk. 1. Afgørende er om anvendelsen af forbud vil være et effektivt middel til at forebygge introduktion og spredning.

Det vil således ikke følge automatisk af det forhold, at en art fagligt vurderes til at være invasiv, at den skal opføres på den nationale liste, da der er stor forskel fra art til art på, hvor velegnet et instrument forbud er i forhold til at forhindre og forebygge introduktion og spredning.

Amerikansk ribbegøple er et eksempel på en invasiv art, hvor gennemførelse af forbud ikke vil have nogen gavnlig effekt. Arten er blevet introduceret fra Nordamerika til Europa med ballastvand og er nu etableret i danske farvande. Der er derfor ikke tale om f.eks. forsætlig indførsel eller handel med arten, og et forbud mod disse aktiviteter vil ikke medvirke til at forebygge eller bremse udbredelsen. Selvom arten er vurderet til at være invasiv, vil det således ikke have en gavnlig effekt at opføre den på den nationale liste.

Det bemærkes, at den foreslåede bemyndigelse i § 31 a, stk. 1, alene gælder for levende enheder og dele heraf, der er i stand til at reproducere sig enten kønnet eller ukønnet. Hvis en sort af en planteart, der ellers bliver opført på den nationale liste både er steril og ikke danner rodsud vil individer, der tilhører denne sort, ikke kunne optræde invasivt, og vil derfor ikke være omfattet af forbuddet.

Lovforslaget indebærer endvidere, at miljø- og fødevareministeren for at tilgodese bl.a. forskningsmæssige interesser kan fastsætte regler om tilladelse til i begrænset omfang at anvende invasive arter på den nationale liste til bl.a. forskningsformål, svarende til forordningens artikel 8.

Med lovforslaget foreslås endvidere, at miljø- og fødevareministeren bemyndiges til, at fastsætte overgangsregler, der giver ejere af selskabsdyr mulighed for at beholde selskabsdyret til det dør. Endvidere vil miljø- og fødevareministeren kunne fastsætte en overgangsordning i forhold til planter, der står i private haver. Desuden kan miljø- og fødevareministeren fastsætte en overgangsordning for erhvervs-mæssige bestande af arter, herunder planter, der kommer på den nationale liste, med henblik på at give erhvervsdrivende mulighed for i en begrænset periode at afsætte et evt. restlager. Endelig vil bemyndigelsen kunne anvendes til at fastsætte en overgangsordning for hold og transport af dyrearter på den nationale liste, når dette sker som led i udfasningen af den pågældende art.

Bekæmpelsesindsatser er ikke omfattet af lovforslaget, men forbuddene vil efter en art for art vurdering kunne suppleres af indsatser med fokus på bekæmpelse med udgangspunkt i "Handlingsplan mod invasive arter". For mårhund og kæmpe-bjørneklo gælder allerede i dag særlige regler om bekæmpelse. Disse regler er fastsat med hjemmel i hhv. jagt- og vildtforvaltningsloven og lov om drift af landbrugsjorder.

I forhold til bekæmpelsesindsatser gælder, at såfremt forordningen udelukkende anvendes på invasive arter opført på EU-listen, vil den fysiske bekæmpelse af forekomster af invasive arter i Danmark blive mindre omkostningseffektiv. Eksempelvis medfører manglende hjemmel til at fastsætte et handelsforbud, at nogle invasive planter er i frit salg, samtidig med at der allerede nu bruges eller fremover vil skulle bruges mange ressourcer på at bekæmpe forekomsterne. Det gælder eksempelvis rynket rose. For det andet medfører det, at arterne i højere grad får mulighed for at sprede sig, hvilket fører til højere omkostninger i fremtiden, hvis en styrket bekæmpelse skulle blive nødvendig på grund af skadesvirkningerne, eller fordi arten senere bliver omfattet af EU-listen, hvormed Danmark bliver forpligtet til at bekæmpe den.

For at skabe klarhed i lovtæksten om, hvornår den gældende § 31, stk. 1, om forbud mod udsætning af dyr, der ikke findes naturligt vildtlevende i Danmark skal anvendes og hvornår udsætning af dyr, skal behandles efter regler fastsat i medfør af den foreslåede § 31 a, stk. 1, foreslås med lovforslagets § 1, nr. 3, indsat et nyt stk. 2 i § 31 samt en henvisning hertil i den gældende § 31, stk. 1, jf. lovforslagets § 1, nr. 2. Af det nye stk. 2 fremgår, at udsætning af dyr, der bliver opført på den nationale liste over invasive arter, der er problematiske i Danmark, fremover skal behandles efter regler fastsat i medfør af den foreslåede § 31 a, stk. 1.

I bekendtgørelser udstedt i medfør af naturbeskyttelseslovens § 31, stk. 3 og jagt- og vildtforvaltningslovens § 6, stk. 1, nr. 1, 2 og 3, vil det i forbindelse med udmøntningen af den foreslåede § 31 a, stk. 1, i fornødent omfang blive præciseret, at invasive arter, der bliver opført på den nationale liste, skal behandles efter regler fastsat i medfør af den foreslåede § 31 a, stk. 1. Bemyndigelsen i naturbeskyttelseslovens § 31, stk. 4, er ikke udnyttet.

Det er hensigten, at der i de administrative regler, der udstedes i henhold til bemyndigelsen, vil blive fastsat nærmere regler om tilsyn med reglernes overholdelse, jf. naturbeskyttelseslovens § 73.

Det er endvidere hensigten, at der, jf. naturbeskyttelseslovens § 70, i de administrative regler vil blive fastsat regler om kontrol med import af arter omfattet af den nationale liste.

Der vil endvidere blive fastsat sanktioner for overtrædelse af regler udstedt i medfør af bemyndigelsen med hjemmel i naturbeskyttelseslovens § 89, stk. 3, som giver mulighed for, at der i regler, der udstedes efter loven, kan fastsættes straf af bøde for overtrædelse af bestemmelser i reglerne. Det kan endvidere fastsættes, at straffen kan stige til fængsel i indtil 1 år, hvis overtrædelsen er begået forsætligt eller ved grov uagtsomhed, og hvis der ved overtrædelsen er voldt skade på de interesser, som loven tilsigter at beskytte, eller fremkaldt fare derfor eller opnået eller tilsigtet en økonomisk fordel for den pågældende selv eller andre, herunder ved besparelser.

Endelig er det hensigten, at der i de administrative regler vil blive taget stilling til klage, jf. naturbeskyttelseslovens § 78, stk. 7.

2.2. Nyaffattelse af havstrategilovens bilag 1.

2.2.1. Gældende ret

Det gældende bilag III i havstrategirammedirektivet 2008/56/EF af 17. juni 2008 fastsætter en vejledende liste af karakteristika, belastninger og påvirkninger af miljøet, som anvendes til myndighedernes udarbejdelse af basisanalyser, beskrivelse af god miljøtilstand, fastsættelse af miljømål og udarbejdelse og gennemførelse af overvågningsprogrammer. Til dette er bilaget opdelt i to tabeller. Tabel 1 opstiller en liste over havmiljøets karakteristika, dvs. de naturlige elementer i havmiljøet, og tabel 2 opstiller en liste over menneskelige belastninger og påvirkninger. Det gældende bilag III i havstrategirammedirektivet er implementeret i havstrategilovens bilag 1.

2.2.2. Miljø- og fødevareministerens overvejelser og den foreslåede ordning

Med ændringsdirektivet er der sket en teknisk tilpasning og ændring af bilag III til havstrategirammedirektivet. Den tekniske tilpasning er foretaget af EU-Kommissionen i overensstemmelse med forskriftsproceduren med kontrol, jf. havstrategirammedirektivets artikel 24, stk. 1, og artikel 25, stk. 3. Det oprindelige bilag III er i havstrategirammedirektivet implementeret i havstrategilovens bilag 1, og tilpasningen kræver derfor en nyaffattelse af havstrategilovens bilag 1.

Med lovforslagets § 2, nr. 2, foreslås, at ændringen af havstrategirammedirektivets bilag III gennemføres ved en nyaffattelse af havstrategilovens bilag 1. Lovens bilag 1 er lige som direktivets bilag III en vejledende liste over forhold, der er relevante for havområderne og i forbindelse med udarbejdelse af de nationale havstrategier efter lovens §§ 6-8. Desuden vil bilaget være relevant i forbindelse med udarbejdelse af overvågningsprogrammer efter lovens § 9 og indsatsprogrammer efter lovens § 10.

Ændringen af havstrategirammedirektivets bilag III har til formål at øge sammenhængen i og sammenligneligheden af medlemslandenes implementering af havstrategirammedirektivet.

Samtidig er det med ændringen søgt at tydeliggøre sammenhængen mellem parametrene i direktivets bilag III og direktivets elleve kvalitative deskriptorer i bilag I (som er gennemført i lovens bilag 2).

Ændringen af direktivets bilag III består i at opstille en mere generel og systematisk liste over havmiljøets karakteristika, dvs. de naturlige elementer i havmiljøet, samt justerede lister over menneskelige belastninger og påvirkninger.

Det oprindelige bilag III er i havstrategirammedirektivet implementeret i havstrategilovens bilag 1. Det foreslås, at det reviderede bilag III implementeres ved en nyaffattelse af havstrategilovens bilag 1.

3. De økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

De foreslåede regler i lovforslagets § 1 indebærer ikke væsentlige økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige.

Miljøstyrelsen er i henhold til bekendtgørelse nr. 1088 af 18. juli 2016 om forebyggelse og håndtering af introduktion og spredning af invasive ikkehjemmehørende arter udpeget som tilsynsmyndighed for så vidt angår invasive arter på EU-listen og det er hensigten i forbindelse med udmøntningen af den foreslåede bemyndigelse i § 31 a, stk. 1, at udpege styrelsen som tilsynsmyndighed fsva. invasiv arter, der opføres på den nationale liste. Opgaven forventes ikke at medføre væsentlige yderligere omkostninger.

Det er hensigten at udstede regler i medfør af den foreslåede § 31 a, stk. 1, som kan betyde, at indførsel, hold, avl, transport, markedsføring, herunder handel, anvendelse og udveksling, reproduktion og udsætning i miljøet af en række invasive arter forbydes i Danmark. Det vil herefter alene være muligt at foretage disse aktiviteter med arter på den nationale liste til visse begrænsede formål, herunder forskning, og efter meddelelse af tilladelse.

Det forventes, at behovet for udstedelse af tilladelser vil være minimalt, da området for mulige tilladelser er meget snævert (forskning og ex-situ bevaring). Omkostningerne til en tilladelsesordning vil derfor være begrænsede. En tilsvarende tilladelsesordning eksisterer allerede for aktiviteter med arter, der er omfattet af EU-listen.

Endelig er det hensigten at fastsætte regler om kontrol med indførsel af arter på den nationale liste. De administrative udgifter for staten til kontrol med indførsel af arter på den nationale liste forventes at være meget begrænsede, da kontrollen forventes gennemført parallelt med kontrol af indførsel af arter på EU-listen.

Overordnet set vurderes forbuddene at give en samfundsøkonomisk gevinst, da færre invasive arter får mulighed for at sprede sig til naturen, hvor de kan medføre økonomiske tab og tab af økosystemtjenester samt eventuelle bekæmpelsesomkostninger. Anvendelsen af forbuddene mod arter på den nationale liste over invasive arter forventes ikke at give omkostninger for stat, kommuner og regioner.

Det vurderes, at invasive arter i salg kan erstattes af andre lignende arter, hvorfor der heller ikke vurderes at være statsfinansielle konsekvenser forbundet med forbuddene i form af tab af indtægter fra moms.

Lovforslagets § 2 om havstrategiloven har ikke økonomiske eller administrative konsekvenser for det offentlige, da der er tale om en teknisk justering.

4. De økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet m.v.

Lovforslagets § 1 indebærer ikke væsentlige økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet.

Bemyndigelsen til at fastsætte regler om forbud mod indførsel, hold, avl, transport, markedsføring, herunder handel, anvendelse og udveksling, reproduktion og udsætning i miljøet af en række invasive arter kan medføre, at sådanne aktiviteter i forhold til arter på den nationale liste kun vil være mulig efter meddelelse af tilladelse og til begrænsede formål, herunder forskning. Det er imidlertid vurderingen, at behovet for at opnå tilladelse til at forske i arterne på den nationale liste, og dermed den administrative byrde, der følger heraf for forskere, vil være meget begrænset.

Forbuddet mod handel med invasive arter på den nationale liste vil betyde, at eksempelvis planteskoler ikke kan sælge de invasive plantearter, der bliver omfattet af den nationale liste. De erhvervsmæssige konsekvenser for f.eks. planteskoler vurderes at være meget begrænsede, da invasive plantearter, der kommer på den nationale liste, vurderes at udgøre en begrænset del af eksempelvis planteskolernes salg og kan substitueres af andre planter.

Det er hensigten, at udnytte bemyndigelsen i § 31 a, stk. 2, til at fastsætte regler om en overgangsordning, der f.eks. giver erhvervsdrivende, der har et restlager, adgang til i begrænset omfang og i en begrænset periode at afhænde dette og dermed begrænse et eventuelt tab.

Tilsvarende er det hensigten, at udnytte bemyndigelsen i § 31 a, stk. 2, til at fastsætte regler om en overgangsordning, hvorefter arter af dyr på den nationale liste erhvervet før forbuddets ikrafttrædelse kan beholdes indtil dyret dør, forudsat at spredning forhindres. Det betyder, at dyr på den nationale liste, der hidtil har været holdt lovligt og anvendt f.eks. i forbindelse med optrædener, vil kunne holdes til de dør.

Lovforslagets § 2 om havstrategiloven har ikke økonomiske eller administrative konsekvenser for erhvervslivet, da der er tale om en teknisk justering.

5. De administrative konsekvenser for borgere

Udmøntningen af den foreslåede bemyndigelse i lovforslagets § 1, nr. 4, vurderes ikke at have væsentlige administrative konsekvenser for borgere.

Udmøntningen af den foreslåede bemyndigelse i § 31 a, stk. 1, kan føre til at f.eks. hold af visse dyrearter forbydes. Det er hensigten, at udnytte bemyndigelsen i § 31 a, stk. 2, til at fastsætte overgangsregler for selskabsdyr, således at selskabsdyr erhvervet før forbuddets ikrafttrædelse kan beholdes, indtil det dør forudsat, at spredning forhindres. Det er ikke hensigten at indføre et register over selskabsdyr, der er holdt før forbuddets ikrafttrædelse, hvorfor lovforslaget ikke vurderes at have administrative konsekvenser for borgere.

Lovforslagets § 2 om havstrategiloven har ikke administrative konsekvenser for borgerne, da der alene er tale om en teknisk justering.

6. De miljømæssige konsekvenser

Lovforslagets § 1, nr. 4, forventes at have en positiv effekt på miljøet, ved at forebygge, at invasive arter, der f.eks. kan true hjemmehørende arter og naturtyper, introduceres eller spreder sig. Lovændringen vil give mulighed for at anvende visse af forordningens bestemmelser på de arter, der er problematiske på nationalt niveau, men som ikke er på EU-listen. Lovændringen vil således give nye værktøjer til at håndtere disse invasive arter. Dette vil bidrage til en bedre beskyttelse af den hjemmehørende natur i Danmark. Herudover vil lovændringen betyde, at det formidlingsmæssigt bliver et sammenhængende budskab, at man ikke må handle, avle m.v. med disse arter samtidig med, at man søger at bekæmpe dem i naturen.

Lovforslagets § 2 om havstrategiloven indebærer ikke miljømæssige konsekvenser, men indebærer at der skal foretages en mere systematisk beskrivelse af havmiljøets tilstand, der kan sammenlignes på tværs af EU medlemsstater.

7. Forholdet til EU-retten

Den foreslåede bemyndigelse, jf. lovforslagets § 1, nr. 4, udnytter muligheden i artikel 12, stk. 1, i forordningen for at udarbejde en national liste over invasive ikkehjemmehørende arter, som er problematiske på medlemsstatsplan og anvende dele af forordningen på arter opført på denne liste. Med den foreslåede bemyndigelse gives der dermed hjemmel til, at miljø- og fødevarerministeren kan fastsætte supplerende nationale regler om anvendelse af forordningens artikel 7, stk. 1, og artikel 8 for så vidt angår invasive arter, som er opført på den nationale liste.

Det er valgfrit for medlemsstaterne, om disse ønsker at udnytte muligheden i forordningens artikel 12, stk. 1, for at fastsætte supplerende nationale gennemførselsregler. Lovforslagets § 1, nr. 4, indebærer derfor, at den nationale regulering går videre end minimumskravene i forordningen, ligesom forordningens fleksibilitet ikke udnyttes fuldt ud i strid med de fem principper for implementering af erhvervsrettet EU-regulering.

Begrundelsen for ønsket om at gøre brug af muligheden i forordningens artikel 12, stk. 1, er, at der herved tilvejebringes et samlet grundlag for en fokuseret og effektiv forebyggelsesindsats over for invasive arter i Danmark ved at sikre, at forbuddenes virkemidler også kan bringes i anvendelse over for arter, der ikke er opført på EU-listen, men som alligevel er problematiske for Danmark.

Det bemærkes, at der er tale om en begrænset udnyttelse af muligheden i forordningens artikel 12, stk. 1, idet den foreslåede bemyndigelse alene omfatter forordningens artikel 7, stk. 1, og artikel 8. Bemyndigelsen omfatter således ikke forordningens artikel 13-17, 19 og 20 om bekæmpelse, kontrol og genopretning af økosystemer.

Det følger af forordningens artikel 12, stk. 2, at medlemslandene skal informere EU-Kommissionen og de øvrige medlemsstater om de arter, de betragter som invasive arter, som er problematiske på medlemsstatsplan, og om de af forordningens foranstaltninger, der er anvendt. Det følger yderligere af artikel 12, stk. 1, sidste punktum, at foranstaltningerne skal være forenelig med Traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF) og meddeles Kommissionen i overensstemmelse med EU-retten. Heri ligger, at medlemslandene i overensstemmelse med informationsproceduredirektivet skal notificere Kommissionen samt de øvrige medlemslande om nye nationale særregler for varer eller serviceydelser. Dyr og planter er omfattet af EU-rettens varebegreb. Formålet med notifikation er at øge gennemsigtigheden på det indre marked, og forebygge, at nye nationale regler kommer til at udgøre ubegrundede handelshindringer. Notifikationen giver Kommissionen og de øvrige medlemslande mulighed for at gøre indsigelser mod reglen før den indføres.

De notificerede regler forelægges i udkastform, hvorefter der påløber en ”stand-still-periode” på tre måneder med henblik på evt. indsigelser eller bemærkninger.

Lovforslagets § 2 implementerer ændringsdirektivet, som gennemfører tekniske tilpasninger af bilag III i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2008/56/EF af 17. juni 2008 om fastlæggelse af en ramme for havstrategirammedirektivet.

Fristen for den nationale gennemførelse er den 7. december 2018.

8. Hørte myndigheder og organisationer m.v.

Et udkast til lovforslaget har i perioden 23. juni 2017 til den 4. august 2017 været sendt i høring hos følgende organisationer og myndigheder:

Landbrugs- og Fiskeristyrelsen; Naturstyrelsen; Fødevarestyrelsen; Kystdirektoratet; Søfartsstyrelsen; GEUS; Kommunernes Landsforening; Kommunernes Internationale Miljøorganisation; Kommunalteknisk Chefforening; Danske Regioner; 15. juni fonden; 92-gruppen; Advokatrådet; Aqua Ferskvandscenter; Biologiforbundet; MORTALIN Skadedyr og Fødevarer sikkerhed; By & Havn; Bygningkultur Danmark; Bæredygtigt Landbrug; Campingrådet; COWI A/S; DAKOFA; Danish Association of Zoos and Aquaria (DAZA); Danmarks Cykel Union; Danmarks Fiskeriforening; Danmarks Idrætsforbund; Danmarks Jægerforbund; Danmarks Naturfredningsforening; Danmarks Rederiforening; Danmarks Sportsfiskerforbund; Dansk Akvakultur; Dansk Amatørfiskeforening; Dansk Botanisk Forening; Dansk Byggeri; Dansk Byplanlaboratorium; Dansk Camping Union; Dansk Cyklistforbund; Dansk Erhverv; Dansk Energi; Dansk Energi Brancheforening; Dansk Fritidsfiskeforbund; Dansk Fåreavl; Dansk Gartneri; Dansk Industri; Dansk Jagt- og Skovbrugsmuseum; Danske Juletræer; Dansk Kano og Kajakforbund; Dansk Landbrugsrådgivning; Dansk Land- og Strandjagt; Dansk Miljøteknologi; Dansk Ornitologisk Forening; Dansk Pattedyrforening; Dansk Pelsavlerforening; Danske Planteskoler; Dansk Planteværn; Dansk Rideforbund; Dansk Sejlunion; Dansk Skovforening; Dansk Sportsdykker Forbund; Dansk Træforening; Dansk Træinformati-

on; Dansk Vand- og Spildevandsforening; Dansk Vandrelaug; Danske Anlægsgartnere; Dansk Falkejagtklub; Danske Havne; Danske Maritime; Danske Museer; Danske Landskabsarkitekter; Danske Rederier; Danske Råstoffer; Danske Svineproducenter; Danske Træindustrier; Danske Vandløb; Danske Vandværker; Den Danske Naturfond; Det Nationale Institut for Kommuners og Regioners Analyse og Forskning – KORA; Det Økologiske Råd; Det Økonomiske Råd; DHI; Dyrenes Beskyttelse; Dyrehandlernes brancheforening; EK-OKEM; EnviNa – Foreningen af miljø-, plan- og naturmedarbejdere i det offentlige; Entomologisk forening; FAB – Foreningen for Byplanlæggere; Feriehusudlejerens Brancheforening; Ferskvandsfiskeriforeningen; Foreningen af Bæredygtige Byer og Bygninger; Foreningen af Lystbådehavne i Danmark; Foreningen for skånsomt kystfiskeri; Friluftsrådet; GEUS; Greenpeace Danmark; Hede Danmark; Hedeselskabet; HOFOR; Ingeniørforeningen IDA; Jordbrugsakademikerne; Kolonihaveforbundet; København Fur; LandBO-Ungdom; Landbrug og Fødevarer; Landdistrikternes Fællesråd; Landsforening for Danske Mælkeproducenter; Landsforeningen for Bygnings- og Landskabskultur; Frie Bønder – Levende Land; Landsforeningen Levende Hav; Landsforeningen Praktisk Økologi; Mejeriforeningen; Moesgård Museum; Nationalmuseet; Nationalpark Thy; Nationalpark Mols Bjerge; Nationalpark Vadehavet; Nationalpark Skjoldungernes Land; Natur- og Miljøklagenævnet; Natur og ungdom; NOAH; Nordjyllands Kystmuseum; Orbicon; Praktiserende Landinspektørers Forening; Rambøll Danmark; RealDania; Rådet for Danske Campister; Sammenlutningen for Danske Småøer; SEGES; Skovdyrkerforeningerne; Småskovforeningen Danmark; Spildevandsteknisk forening; Teknologirådet; Turisterhvervets Samarbejdsforum; Verdensnaturfonden (WWF); Verdens Skove; Videnscenter for Husdyrgødnings- og Biomasseteknologi; Villumfonden; Visit Denmark; Øhavsmuseet; Økologisk Landsforening; Aage V. Jensens fond; Aalborg Universitet; Aarhus Universitet; DCA – Nationalt Center for Fødevarer og Jordbrug; DCE – Nationalt Center for Miljø og Energi; Danmarks Tekniske Universitet; Københavns Universitet; Skov og Landskab (KU); Københavns Universitet, Science; Københavns Universitet, Statens Naturhistoriske Museum; RUC – Roskilde Universitetscenter; Syddansk Universitet; Arkitektskolen Aarhus; Kunstakademiets Arkitektskole.

9. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/mindre udgifter (hvis ja, angiv omfang)	Negative konsekvenser/merudgifter (hvis ja, angiv omfang)
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Samlet set forventes lovforslaget at medføre en gevinst for staten, da forebyggelse af spredning af invasive arter er mere omkostningseffektivt end bekæmpelse, og da forbud kan være med til at for-	Ingen eller ubetydelige. Anvendelsen af forbud over for invasive arter på den nationale liste forventes ikke at give omkostninger for staten. Omkostningerne ved drift af et tilladelsessystem forventes at være ubetydelige. Lovforslaget har ingen økonomiske konsekvenser for kommuner og regioner.

	hindre at ikkehjemmehørende arter spreder sig med samfundsmæssig skadevirkning til følge. Lovforslaget har ingen økonomiske konsekvenser for kommuner og regioner.	
Administrative konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Ingen
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	De erhvervmæssige konsekvenser for f.eks. planteskoler vurderes at være meget begrænsede.
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Miljømæssige konsekvenser	Lovforslaget forventes at have en positiv effekt på miljøet ved at forebygge at invasive arter, der f.eks. kan true hjemmehørende arter, spreder sig.	Ingen
Forholdet til EU-retten	Lovforslaget udnytter muligheden i artikel 12 i forordning 1143/2014 for at fastsætte supplerende nationale regler om anvendelse af visse af forordningens bestemmelser på arter omfattet af en national liste over arter, som er problematiske i Danmark. Der er tale om en begrænset udnyttelse af muligheden i forordningens artikel 12, stk. 1, idet den foreslåede bemyndigelse alene omfatter forordningens artikel 7, stk.1, og artikel 8. Bemyndigelsen omfatter således ikke forordningens artikel 13-17, 19 og 20 om bekæmpelse, kontrol og genopretning af økosystemer. Med lovforslaget bemyndiges miljø- og fødevareministeren til at fastsætte regler om forbud mod en række aktiviteter med invasive arter på den nationale liste og oprettelse af et tilladelsessystem til i begrænset omfang at anvende de omfattede invasive arter til eksempelvis forskning. De nationale regler skal notificeres til Kommissionen i henhold til informationsproceduredirektivet.	
Overimplementering af EU-retlige minimumsforpligtelser (sæt X)	J A	NEJ X

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Nr. 1.

Det fremgår af noten til loven, at det indeholder bestemmelser, der gennemfører dele af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2004/35/EF af 21. april 2004 om miljøansvar for så vidt angår forebyggelse og afhjælpning af miljøskader. Ved en fejl blev der imidlertid ikke indsat en note herom i lovforslaget i forbindelse med en tidligere ændring af fodnoten med lov nr. 381 af 8. juni 2017. Med lovforslagets § 1, nr. 1, rettes der op herpå.

Nr. 2.

Naturbeskyttelseslovens § 31, stk. 1, indeholder et generelt forbud mod udsætning af dyr, der ikke findes naturligt vildt-

levende i Danmark. Dette gælder også for søterritoriet og fiskeriterritoriet som fastlagt efter lov nr. 597 af 17. december 1976 om Danmarks Riges fiskeriterritorium. Der findes ikke et tilsvarende forbud mod udplantning af planter.

Der foreslås som konsekvens af indsættelsen af et nyt stk. 2, jf. lovforslagets § 1, nr. 3, i bestemmelsen indsat en henvisning hertil. Herved tydeliggøres, at bestemmelsen i § 31, stk. 1, ikke finder anvendelse på alle ansøgninger om udsætning af dyr, der ikke findes naturligt vildtlevende i Danmark, men at fsva. invasive arter på den nationale liste skal regler udstedt i medfør af den foreslåede § 31 a, stk. 1, anvendes.

Nr. 3.

For at tydeliggøre, at invasive arter af dyr, der bliver opført på den nationale liste, fremover skal behandles efter regler udstedt i medfør af bemyndigelsen i den foreslåede § 31 a, stk. 1, foreslås indsat et nyt stk. 2 i § 31. Udsætning af dyr, der opføres på den nationale liste vil således efter lovæn-

dringen skulle behandles efter regler udstedt i medfør af den foreslåede § 31 a, stk. 1.

Som konsekvens af indsætningen af et nyt stk. 2 i § 31 flyttes stk. 3 og 4, der indeholder bemyndigelser. Den gældende bemyndigelse i § 31, stk. 3, for miljø- og fødevareministeren til at fastsætte regler om udsætning af bestemte dyr, er udnyttet i begrænset omfang. Bekendtgørelse nr. 926 af 27. juni 2016 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter er udstedt med hjemmel i bemyndigelsen.

Det vil i forbindelse med udmøntningen af den foreslåede § 31 a, stk. 1, i fornødent omfang blive præciseret i bekendtgørelsen, at invasive arter, der bliver opført på den nationale liste, skal behandles efter regler fastsat i medfør af den foreslåede § 31 a, stk. 1. Bemyndigelsen i § 31, stk. 4, for miljø- og fødevareministeren til at fastsætte regler om såning eller udplantning af bestemte planter er ikke udnyttet.

Tilsvarende vil det i bekendtgørelser udstedt i medfør af jagtlovens § 6, stk. 1, der bemyndiger miljø- og fødevareministeren til at fastsætte regler om udsætning, hold, handel m.v. med vildt og handel med æg fra fuglevildt, i forbindelse med udmøntningen af den foreslåede bemyndigelse i § 31 a, stk. 1, i fornødent omfang blive præciseret, at invasive arter, der bliver opført på den nationale liste skal behandles efter regler fastsat i medfør af den foreslåede § 31 a, stk. 1, skal behandles efter regler udstedt i medfør af § 31 a, stk. 1.

Nr. 4.

Forordningens artikel 12, stk. 1, giver medlemslandene mulighed for, at "udarbejde en national liste over invasive ikke-hjemmehørende arter, som er problematiske for medlemsstaterne. Medlemsstaterne kan på disse invasive ikkehjemmehørende arter anvende foranstaltninger på deres område som de i artikel 7, 8, 13-17, 19 og 20 omhandlede, hvis det er relevant."

Forordningens artikel 12 vedrører arter, som er problematiske for medlemsstaterne, jf. definitionen i forordningens artikel 3, nr. 4: "invasiv art, som er problematisk på medlemsstatsplan«: en anden invasiv ikkehjemmehørende art end en invasiv ikkehjemmehørende art, som er problematisk på EU-plan, om hvilken en medlemsstat på grundlag af videnskabelige oplysninger finder, at den skadelige indvirkning af dens udsætning og spredning, selv om denne ikke er fuldt ud bekræftet, er betydelig for dens område eller en del heraf og kræver en indsats på den pågældende medlemsstats niveau."

Med lovforslaget foreslås indsat en ny bestemmelse i § 31 a, stk. 1, der bemyndiger miljø- og fødevareministeren til i overensstemmelse med artikel 12 i forordningen at udarbejde en national liste over invasive arter, der er problematiske i Danmark og fastsætte regler om anvendelsen af forordningens

artikel 7, stk. 1, og artikel 8 på disse arter. Endvidere bemyndiges miljø- og fødevareministeren til at fastsætte regler om en overgangsordning.

Det er valgfrit for medlemslandene, om disse ønsker at udnytte muligheden i forordningens artikel 12, stk. 1, for at fastsætte supplerende nationale gennemførselsregler. Lovforslagets § 1, nr. 4, indebærer derfor, at den nationale regulering går videre end minimumskravene i forordningen, ligesom forordningens fleksibilitet ikke udnyttes fuldt ud i strid med de fem principper for implementering af erhvervsrettet EU-regulering. Formålet med bemyndigelsen er at tilvejebringe et samlet grundlag for at forbyde en række aktiviteter med invasive arter, der er problematiske i Danmark og skabe grundlag for en fokuseret og effektiv forebyggelsesindsats over for disse invasive arter.

Den nationale liste udarbejdes med hjemmel i den foreslåede bemyndigelse og kan omfatte invasive arter, der allerede er problematiske i Danmark eller som vil være problematiske, hvis de bliver introduceret og etablerer sig.

Det bemærkes, at den foreslåede bemyndigelse i § 31 a, stk. 1, alene gælder for levende enheder og dele heraf, der er i stand til at reproducere sig enten kønnet eller ukønnet. Hvis en sort af en planteart, der ellers bliver opført på den nationale liste både er steril og ikke danner rodsrud vil individer, der tilhører denne sort, ikke kunne optræde invasivt, og vil derfor ikke være omfattet af forbuddet.

Den foreslåede bestemmelse i § 31 a, stk. 1, udnytter muligheden i forordningens artikel 12 til at anvende forordningens artikel 7, stk. 1, på arter omfattet af en national liste og skal forstås i overensstemmelse hermed. Det betyder, at bestemmelsen alene omfatter tilsigtede handlinger. Bestemmelsen omfatter således ikke et tilfælde, hvor en art på den nationale liste f.eks. er indført utilsigtet som "blind passager" i forbindelse med import af andre varer.

Der findes pt. 130 arter i Danmark, som betragtes som invasive arter. Antallet dækker over både terrestriske og marine arter – dyr, planter, svampe – og deres udbredelse varierer betydeligt. Hertil kommer et antal arter, der endnu ikke lever i Danmark, men som vurderes at ville kunne have en skadelig effekt, hvis de blev introduceret og etablerede sig i Danmark. Vurderingen af hvilke arter, der er invasive, er et fagligt øjebliksbillede af arternes nuværende eller potentielle skadevirkning i Danmark og antallet må forventes at ændre sig over tid på grundlag af ny faglig viden eller som følge af succesfuld udryddelse eller i værste fald nye invasioner.

Skadevirkningerne af invasive arter er meget forskellige i omfang og alvor. Det er ikke hensigten med lovforslaget, at alle invasive arter i Danmark og arter, der vurderes at ville kunne have en skadelig effekt, hvis de etablerer sig her, skal

opføres på den nationale liste. Afgørende er om anvendelsen af forbud vil være et effektivt middel til at forebygge introduktion og spredning.

Prioriteringen af, hvilke invasive arter, der skal optages på den nationale liste og dermed kunne blive omfattet af et eller flere forbud, vil ske på baggrund af følgende kumulative kriterier, der er beskrevet i "Handlingsplan mod invasive arter" fra 2017:

1) Arten anses på grundlag af tilgængelige videnskabelige oplysninger for at være ikkehjemmehørende i Danmark og

2) det er på grundlag af tilgængelige videnskabelige oplysninger sandsynligt, at arten har en betydelig skadelig indvirkning på biodiversiteten eller de relaterede økosystemtjenester, og arten kan også have skadelig indvirkning på menneskers sundhed eller økonomien og

3) det er sandsynligt, at artens opførelse på den nationale liste og indførelse af et eller flere af de i artikel 7, stk. 1, nævnte forbud effektivt vil forebygge, minimere eller begrænse artens skadelige indvirkning og

4) omkostningerne ved en opførelse på den nationale liste og indførelse af et eller flere af de i artikel 7, stk. 1, nævnte forbud vil bidrage til en omkostningseffektiv håndtering af invasive arter i Danmark og ikke betyde væsentlige samfunds- eller erhvervsøkonomiske omkostninger.

Det forventes, at den første version af den nationale liste, der vil blive udarbejdet med hjemmel i den foreslåede bemyndigelse i § 31 a, stk. 1, vil indeholde 10-15 arter. Eksempelvis forventes plantearterne japansk pileurt og almindelig vandpest, og dyrearter som bisamrotten at optræde på listen.

Den nationale liste vil løbende kunne revideres ved en bekendtgørelsesændring, f.eks. på grundlag af nye oplysninger om andre invasive arters forekomst og negative påvirkning af biodiversiteten eller andre tungtvejende samfundsmæssige hensyn, f.eks. folkesundhed.

Udvidelse af den nationale liste med nye invasive arter vil skulle ske ud fra de 4 ovenstående kumulative kriterier.

Arter vil blive taget af den nationale liste, hvis de ikke længere opfylder et eller flere af de fire kriterier. Det forudsættes endvidere, at arter skal tages af listen, hvis de i fremtiden kommer på EU-listen for at forhindre dobbeltregulering. I modsat fald vil dette være i strid med TEUF artikel 288, hvorefter forordninger finder umiddelbart anvendelse i national ret.

Det følger af artikel 7, stk. 1, at invasive ikkehjemmehørende arter, som er problematiske på EU-plan, ikke tilsigtes må:

a) indføres på Unionens område, heller ikke i transit under toldtilsyn

b) holdes, heller ikke i indesluttet opbevaring

c) avles, heller ikke i indesluttet opbevaring

d) transporteres til, fra eller i Unionen, medmindre de transporteres til anlæg i forbindelse med udryddelse

e) markedsføres

f) anvendes eller udveksles

g) få mulighed for at reproducere sig, blive avlet eller dyrket, heller ikke i indesluttet opbevaring, eller

h) udsættes i miljøet.

Med den foreslåede bemyndigelse i § 31 a, stk. 1, bliver det muligt at fastsætte regler om tilsvarende forbud på invasive arter, der er problematiske i Danmark og derfor er opført på den nationale liste.

Ikke alle forbud i artikel 7, stk. 1, vil være relevante for alle arter på den nationale liste. Det vil således være muligt at differentiere i forhold til den enkelte art, da effekten af et forbud er meget afhængig af, hvilken art, der er tale om. Ved udnyttelsen af bemyndigelsen, vil der for hver art på den nationale liste i bekendtgørelsen skulle tages stilling til, hvilke af de i artikel 7, stk. 1, litra a-h, nævnte forbud, der skal gælde for den pågældende art.

Valget sker ud fra en faglig vurdering af effekten af forbuddet over for en vurdering af artens spredningspotentialer og skadevirkninger på natur og mennesker sammenholdt med vurderinger af, om forbuddene vil være omkostningseffektive og skabe en logisk sammenhæng til eksisterende bekæmpelsestiltag og ud fra håndhævelsessynspunkter.

Det er hensigten, at forbuddet mod markedsføring, herunder handel, f.eks. vil blive anvendt i forhold til plantearter, hvor der er et kommercielt marked samtidig med, at der foregår en bekæmpelsesindsats - f.eks. rynket rose - eller, hvor den fortsatte handel vurderes at have betydning i forhold til spredning af arten. Et handelsforbud vil ofte være et effektivt middel til at forebygge spredning af en planteart, da det vil forhindre ny-udplantninger. Et handelsforbud vil ofte blive mere effektivt, hvis det suppleres med et forbud mod udveksling af arten. De to virkemidler vil over tid kunne bidrage til udfasning af en invasive planteart. Da pryddplanter er forholdsvis enkle at substituere vil et handelsforbud ofte have en effektiv forebyggende effekt samtidig med, at de erhvervsøkonomiske konsekvenser er begrænsede.

Det er hensigten, at forbuddet mod hold kun helt undtagelsesvist vil blive anvendt i forhold til invasive plantearter, da man herved kriminaliserer en række haveejere for at have planter, der var lovlige ved udplantningen, stående i deres haver, samtidig med, at det vil være meget vanskeligt at håndhæve dette forbud.

Det bemærkes, at forbuddene ikke må være i strid med Traktaten om den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF). Dyr og planter er omfattet af EU-rettens varebegreb. Medlemslandene skal derfor i overensstemmelse med informationsproceduredirektivet notificeres til Kommissionen samt de øvrige medlemslande. Formålet med notifikation er at øge gennemsigtigheden på det indre marked, og forebygge, at nye nationale regler kommer til at udgøre ubegrundede handelshindringer. Notifikationen giver Kommissionen og de øvrige medlemslande mulighed for at gøre indsigelser mod reglen før den indføres. De notificerede regler forelægges i udkastform, hvorefter der påløber en "standstill-periode" på tre måneder med henblik på evt. indsigelser eller bemærkninger.

Den foreslåede bemyndigelse i § 31 a, stk. 1, giver endvidere miljø- og fødevarerministeren mulighed for at fastsætte regler om anvendelse af forordningens artikel 8, som vedrører oprettelse af et tilladelsessystem.

I medfør af den foreslåede bestemmelse vil der kunne fastsættes regler om muligheden for, at virksomheder, institutioner, universiteter mv. kan søge om tilladelse til at anvende arter på den nationale liste under strengt kontrollerede forhold, når dette sker for at udføre forskning eller ex-situ bevaring af arter på den nationale liste. Bemyndigelsen skal forstås i overensstemmelse med artikel 8.

Af artikel 8 fremgår, at medlemslandene skal oprette et tilladelsessystem, "som giver foretagender mulighed for at udføre forskning eller ex situ-bevaring vedrørende invasive ikke-hjemmehørende arter, som er problematiske på EU-plan. Hvis anvendelse af produkter, der stammer fra invasive ikke-hjemmehørende arter, som er problematiske på EU-plan, er uundgåelig for at fremme menneskers sundhed, kan medlemsstaterne også medtage videnskabelig produktion og efterfølgende medicinsk anvendelse i deres tilladelsessystem."

Ved forskning forstås, jf. definitionen i forordningens artikel 3, nr. 8, "beskrivende eller eksperimentelt arbejde udført under regulerede betingelser for at opnå nye videnskabelige resultater eller for at udvikle nye produkter, herunder de første faser til identificering, karakterisering og isolering af invasive ikke-hjemmehørende arters genetiske egenskaber ud over de egenskaber, som gør en art invasiv, i det omfang det er nødvendigt for at anvende disse egenskaber til at fremavle ikke invasive arter".

Ved ex-situ bevaring forstås, jf. definitionen i artikel 3, nr. 10, "bevaring af bestanddele af den biologiske mangfoldighed uden for deres naturlige levesteder."

Det er hensigten, at bemyndigelsen i den foreslåede § 31 a, stk. 1, skal anvendes til at fastsætte et tilladelsessystem for invasive arter, der er problematiske i Danmark således, at disse i tilsvarende omfang kan anvendes til at udføre forskning og ex-situ bevaring. Endvidere kan bemyndigelsen i overensstemmelse med artikel 8, stk. 1, 2. pkt. anvendes til at fastsætte regler om, at der kan meddeles tilladelse til videnskabelig produktion og efterfølgende medicinsk anvendelse af invasive arter i visse begrænsede situationer, hvor anvendelsen af produkter, der stammer fra invasive arter, der er problematiske på nationalt niveau, er uundgåelig for at fremme menneskers sundhed.

Artikel 8, stk. 2, indeholder en række vilkår for meddelelse af tilladelse, herunder, at de tilladte aktiviteter gennemføres i indesluttet opbevaring, og at alle følgende betingelser er opfyldt:

- a) De invasive ikkehjemmehørende arter, som er problematiske på EU-plan, holdes og håndteres i indesluttet opbevaring i overensstemmelse med stk. 3.
- b) Aktiviteten gennemføres af personale, som har passende kvalifikationer som fastsat af de kompetente myndigheder.
- c) Transporten til og fra den indesluttede opbevaring foretages under forhold, som udelukker, at den invasive ikkehjemmehørende art undslipper som fastsat af tilladelsen.
- d) Invasive ikkehjemmehørende arter, som er problematiske på EU-plan og er dyr, er mærket eller på anden måde effektivt identificeret efter omstændighederne ved anvendelse af metoder, der ikke forårsager smerte, frygt eller lidelse, som kan undgås.
- e) Risikoen for flugt, spredning eller fjernelse håndteres effektivt under hensyntagen til artens identitet, biologi og udbredelsesmetode, den planlagte aktivitet og indesluttet opbevaring, samspillet med miljøet og andre relevante faktorer.
- f) Ansøgeren udarbejder et system for løbende overvågning og en beredskabsplan, som omhandler eventuel flugt eller spredning, herunder en udryddelsesplan. Beredskabsplanen godkendes af den kompetente myndighed. Hvis der forekommer flugt eller spredning, skal beredskabsplanen straks gennemføres, og tilladelsen kan midlertidigt eller permanent trækkes tilbage.

Det fremgår videre af artikel 8, stk. 2, at tilladelser skal begrænses til et antal invasive ikkehjemmehørende arter og enheder, der ikke overstiger den indesluttede opbevarings kapacitet og omfatter de restriktioner, som er nødvendige for at begrænse risikoen for, at den pågældende art undslipper

eller spreder sig. Tilladelsen skal til enhver tid ledsage de pågældende invasive ikkehjemmehørende arter, når disse arter holdes, indføres i eller transporteres inden for Unionen.

Enheder af invasive arter anses i henhold til artikel 8, stk. 3, for at være holdt i indesluttet opbevaring, hvis følgende betingelser er opfyldt:

- a) Enhederne er fysisk isolerede og kan ikke undslippe eller sprede sig eller fjernes af uautoriserede personer fra den opbevaring.
- b) Rengørings-, affaldshåndterings- og vedligeholdelsesprotokoller sikrer, at ingen enheder eller reproducerbare dele kan undslippe, sprede sig eller fjernes af uautoriserede personer.
- c) Fjernelse af enhederne fra opbevaringen, bortskaffelse, destruktion eller human aflivning af dem foretages på en sådan måde, at den udelukker formering eller reproduktion uden for opbevaringen.

Det fremgår videre, at artikel 8, stk. 4, at ved ansøgning om tilladelse giver ansøgeren alle de oplysninger, som er nødvendige, for at den kompetente myndighed kan vurdere, om betingelserne i stk. 2 og 3 er opfyldt.

Det fremgår af artikel 8, stk. 5, at en tilladelse skal kunne trækkes midlertidigt eller permanent tilbage, hvis der indtræffer uforudsete begivenheder med en skadelig indvirkning på biodiversiteten eller relaterede økosystemtjenester.

Endelig fremgår af artikel 8, stk. 7, en forpligtelse for medlemslandet til at offentliggøre tilladelser.

For så vidt angår arter på EU-listen pålægger forordningens artikel 8 medlemslandene at oprette et tilladelsessystem, der opfylder de ovenfor beskrevne krav i artikel 8. Danmark har opfyldt denne forpligtelse med bekendtgørelse nr. 1088 af 18. juli 2016 om forebyggelse og håndtering af introduktion og spredning af invasive ikkehjemmehørende arter, og opretter et sådan tilladelsessystem for arter omfattet af EU-listen. Med bemyndigelsen i den foreslåede § 31 a, stk. 1, kan miljø- og fødevareministeren bestemme, at det gældende tilladelsessystem også skal finde anvendelse for på arter på den nationale liste.

Miljø- og Fødevareministeriet vurderer, at der ikke er behov for at ændre i naturbeskyttelseslovens § 71, stk. 4, nr. 1, der bemyndiger miljø- og fødevareministeren til at fastsætte regler, som sikrer, at der ved myndighedernes stillingtagen til de opregnede tilladelser foretages en vurdering af planers eller projekters eventuelle påvirkning af internationale naturbeskyttelsesområder. Dette begrundes med, at der ikke skal fastsættes regler i medfør af den foreslåede § 31 a, stk.

1, som vil gøre det muligt at opnå tilladelse til de af forbuddene i forordningens artikel 7, stk. 1, litra a-h, omfattede aktiviteter med arter på den nationale liste, der kan påvirke internationale naturbeskyttelsesområder. Beskyttede arter omfattet af habitatdirektivets artikel 12 og 13 er omfattet af bestemmelsen i lovens § 29 a, stk. 2, henholdsvis regler udstedt i medfør af lovens § 30, stk. 1.

Den foreslåede bestemmelse i 31 a, *stk. 2*, bemyndiger miljø- og fødevareministeren til at fastsætte regler om en overgangsordning vedrørende hold af selskabsdyr og planter og erhvervsmæssige bestande af invasive arter, der bliver opført på den nationale liste.

Bemyndigelsen kan anvendes til at fastsætte regler om overgangsordninger i forhold til private hold af kæledyr og for planter, som står i private haver. Bemyndigelsen i *stk. 2*, vil således kunne anvendes til at fastsætte en overgangsordning for private, der har planter i deres have, som var lovligt, da de blev sat ud, men som siden bliver opført på den nationale liste og omfattet af et forbud mod hold. Det er forventningen, at det kun helt undtagelsesvis vil komme på tale at anvende et forbud mod hold af plantearter, der allerede er vidt udbredt i haver, men hvis det skulle ske, vil bemyndigelsen gøre det muligt at fastsætte en frist for fjernelse af planten så private, der har planten stående i haven får rimelig tid til at fjerne den.

Endvidere kan bemyndigelsen anvendes til at fastsætte overgangsordninger for arter, der er en del af en erhvervsmæssig bestand.

Med muligheden for miljø- og fødevareministeren til at fastsætte regler om en overgangsordning vil der for eksempel kunne gives erhvervsdrivende adgang til i begrænset omfang og i en begrænset periode, at afhænde et evt. restlager til private eller til andre erhvervsdrivende.

En overgangsordning kan f.eks. sikre, at dyrehandlere får mulighed for i en nærmere afgrænset periode at afsætte vandplanter, der er kommet på den nationale liste, mod at information stilles til rådighed for købere, så spredning af arten forebygges.

Længden af overgangsperioden vil blive vurderet i forhold til den enkelte art. Der vil således ikke nødvendigvis gælde en overgangsordning af samme varighed for alle arter på den nationale liste.

Forordningen giver erhvervsdrivende to år til at slagte, aflive, sælge, eller, hvis det er relevant, overdrage enheder af arten til forskning eller ex situ-bevaringsforetagender samt under visse forudsætninger mulighed for salg eller overdragelse af levende enheder til ikkeerhvervsdrivende brugere i

op til ét år efter opførelsen af arten på EU-listen. Det betyder, at der for arter på EU-listen ikke kan ske salg til andre erhvervsdrivende i overgangsperioden, men alene til private (op til 1 år efter, at arten er opført på EU-listen) eller til foretagender med tilladelse til ex situ-bevaring, forskning eller medicinske aktiviteter (op til 2 år efter, at arten kom på EU-listen).

I forbindelse med udnyttelse af lovforslagets mulighed for at fastsætte en national overgangsordning for arter, der kommer på den nationale liste, vil der blive taget udgangspunkt i forordningen, således at det normale udgangspunkt for en overgangsperiode vil være 1-2 år, dog således, at overgangsperioden kan gøres længere eller kortere, når dette er sagligt begrundet. Ved fastsættelsen af overgangsordningens længde for den enkelte art vil der skulle ske en afvejning af hensynet til de miljømæssige risici, som arten indebærer, og de erhvervsmæssige konsekvenser af forbuddet, samt til eventuelle helt særlige omstændigheder vedrørende arten, f.eks. særligt lange produktionstider. Det er endvidere intentionen, at erhvervsdrivendes salg til private og salg til (andre) erhvervsdrivende vil blive omfattet af samme overgangsordning. Det er således hensigten, at der skal gælde samme frist for hvor længe efter et handelsforbuds ikrafttrædelse en erhvervsdrivende må sælge til private og hvor længe der må sælges til andre erhvervsdrivende.

Der henvises i øvrigt til de 4 kriterier, der skal være opfyldt for at en art kan komme på listen, som bl.a. betyder, at kun arter, der vurderes at have en vis kvalificeret negativ effekt på biodiversitet eller andre samfundsmæssige hensyn, kan optages på den nationale liste.

Det er endvidere hensigten at anvende bemyndigelsen til at fastsætte regler om, at selskabsdyr erhvervet inden et forbud mod hold trædte i kraft, vil kunne holdes på visse vilkår indtil de dør, herunder f.eks. at de ikke får adgang til at reproducere sig.

Overgangsordningen vil desuden kunne omfatte en overgangsordning for hold og transport af dyr på den nationale liste, når dette sker som led i udfasningen af den pågældende art. Det svarer til den mulighed, der i dag er for, at institutioner m.v. kan indgå aftale med Miljøstyrelsen om at modtage og opbevare dyrearter på EU-listen som led i udfasningen af arten, dvs. holde dem under kontrollerede forhold indtil de dør. Disse aftaler indgås på visse vilkår, der skal sikre, at arten ikke spreder sig. Dermed undgås situationer, hvor en art, der er kommet på EU-listen udsættes i naturen, fordi ejeren ikke længere ønsker at holde eller aflive dyret, og at individer, som indfanges fra naturen, kan afhændes og opbevares sikkert indtil de dør.

Med den foreslåede § 31 a, stk. 2, kan en tilsvarende ordning bringes i anvendelse over for dyr, der optages på den

nationale liste. Det er hensigten, at institutioner m.v. skal kunne indgå aftale med Miljøstyrelsen om at modtage og opbevare dyrearter, der bliver opført på den nationale liste som led i udfasning af arten, og holde dem under kontrollerede forhold indtil de dør. Private og erhvervsdrivende vil således kunne aflevere dyr, der bliver opført på listen, til en institution, som har en sådan aftale med Miljøstyrelsen.

Det er hensigten, at der i de administrative regler, der udstedes i henhold til bemyndigelsen, vil blive fastsat nærmere regler om, at det er Miljøstyrelsen, der fører tilsyn med reglerne overholdes, jf. naturbeskyttelseslovens § 73. Det svarer til den ordning, der for så vidt angår arter på EU-listen, er fastsat i bekendtgørelse nr. 1088 af 18. juli 2016 om forebyggelse og håndtering af introduktion og spredning af invasive ikkehjemmehørende arter.

Det er endvidere hensigten, at der jf. naturbeskyttelseslovens § 70 i administrative regler vil blive fastsat regler om kontrol med import af arter omfattet af den nationale liste. Det forventes, at kontrol med indførsel af arter på den nationale liste, der omfattes af et importforbud, vil ske på samme måde, som den kontrol, der i dag udføres af SKAT med indførsel af arter på EU-listen

Der vil i de administrative forskrifter blive fastsat sanktioner for overtrædelser af regler udstedt i medfør af bemyndigelsen med hjemmel i naturbeskyttelseslovens § 89, stk. 3, som giver mulighed for, at der i regler, der udstedes efter loven, kan fastsættes straf af bøde for overtrædelse af bestemmelser i reglerne. Det kan endvidere fastsættes, at straffen kan stige til fængsel i indtil 1 år, hvis overtrædelsen er begået forsætligt eller ved grov uagtsomhed, og hvis der ved overtrædelsen er voldt skade på de interesser, som loven tilsigter at beskytte, eller fremkaldt fare derfor eller opnået eller tilsigtet en økonomisk fordel for den pågældende selv eller andre, herunder ved besparelser.

Endelig er det hensigten, at der i de administrative regler vil blive taget stilling til klage, jf. naturbeskyttelseslovens § 78, stk. 7.

Nr. 5.

Ændringen sker som en konsekvens af ændringen i nummereringen af stykker i § 31.

Til § 2

Til nr. 1.

I fodnoten til lovens titel indsættes, at loven gennemfører Kommissionens direktiv (EU) 2017/845 af 17. maj 2017 om ændring af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv

2008/56/EF for så vidt angår de vejledende lister over elementer, der skal tages hensyn til under udarbejdelsen af havstrategier.

Til nr. 2.

Bilag 1 består i at opstille en mere generel og systematisk liste over havmiljøets karakteristika, dvs. de naturlige elementer i havmiljøet, samt menneskelige belastninger og påvirkninger.

Bilaget foreslås nyaffattet som følge af ændringsdirektivet, der ændrer havstrategirammedirektivets bilag III.

Lovens bilag 1 er lige som direktivets bilag III en vejledende liste over forhold, der er relevante for havområderne og i forbindelse med udarbejdelse af de nationale havstrategier efter lovens §§ 6-8. Desuden vil bilaget være relevant i forbindelse med udarbejdelse af overvågningsprogrammer efter lovens § 9 og indsatsprogrammer efter lovens § 10.

Ændringen af havstrategirammedirektivets bilag III har til formål at øge sammenhængen i og sammenligneligheden af medlemslandenes implementering af havstrategirammedirektivet. Samtidig gennemføres ændringen for at tydeliggøre sammenhængen mellem parametrene i direktivets bilag III og direktivets elleve kvalitative deskriptorer i bilag I (som er gennemført i lovens bilag 2).

Ændringen af direktivets bilag III består i at opstille dels en mere generel og systematisk liste over havmiljøets karakteristika, dvs. de naturlige elementer i havmiljøet dels en mere justeret liste over menneskelige belastninger og påvirkninger.

Det reviderede bilags III's tabel 1 opstiller havmiljøets naturlige karakteristika under de tre temaer arter, habitater og økosystemer, mens den nuværende tabel 1 er organiseret ud fra overskrifterne fysiske og kemiske forhold, habitattyper, biologiske forhold og andre forhold. Fysiske og kemiske forhold indgår under temaet "økosystemer" i den reviderede tabel 1. Der er tale om specificeringer eller forenklinger og ikke substantielle ændringer. Endvidere angiver den reviderede tabel 1 i en ekstra kolonne, hvordan de forskellige karakteristika og mulige parametre er koblet til hver af havstrategidirektivets elleve kvalitative deskriptorer. Deskripto-

erne er fastsat i direktivets bilag I og er grundlaget for, hvordan god miljøtilstand skal beskrives, både i forhold til havmiljøets karakteristika/naturlige elementer samt menneskelige belastninger og påvirkninger.

Bilag III's tabel 2 er opdelt i to nye tabeller, således at tabel 2a fokuserer på belastningerne (fx tilførsel af ikkehjemmehørende arter, fysisk forstyrrelse af havbunden og tilførsel af menneskeskabt lyd), mens tabel 2b fokuserer på de menneskelige aktiviteter, der fører til belastningerne (fx skibstransport, fiskeri, og energiproduktion). Belastningerne og aktiviteterne bliver i nogle tilfælde beskrevet eller nævnt anderledes i forhold til den nuværende tabel 2, men der introduceres ikke nye emner.

På grund af havområdernes forskellige egenskaber vil det være forskelligt fra havregion til havregion, hvor relevante elementerne i tabel 1 og 2 er. Dermed skal elementerne kun inddrages, hvis de anses for at være "væsentlige egenskaber og karakteristika" eller "væsentlige belastninger og påvirkninger" som nævnt i hhv. artikel 8, stk. 1, litra a) og b), i direktiv 2008/56/EF, og hvis de forekommer i den pågældende medlemsstats havområder. Dette afspejles i havstrategilovens § 6, stk. 1, nr. 1 og 2.

Til § 3

Det foreslås, at lovforslaget træder i kraft den 1. januar 2018, dog foreslås det, at lovforslagets § 2 træder i kraft den 7. december 2018, der er seneste rettidige tidspunkt for national implementering af ændringsdirektivet. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland idet naturbeskyttelsesloven og havstrategidirektivet ikke gælder for Færøerne og Grønland, jf. henholdsvis §§ 105 og 25.

Da der som følge af den foreslåede § 1, nr. 3, om indsætning af et nyt stk. 2 i § 31, sker en flytning af bestemmelser, der indeholder bemyndigelser, foreslås af ordensmæssige hensyn indsat en bestemmelse om, at regler udstedt i medfør af § 31, stk. 3, forbliver i kraft, indtil de afløses eller ophæves.

Det følger af lovforslagets § 1, nr. 3, at stk. 4 i § 31 tillige flyttes, men da denne bemyndigelse ikke er udnyttet er der ikke behov for en tilsvarende bestemmelse herom.